

การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิต
ในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง*

The Development of Instructional Document of Ethic and Life Skills
Subject in Blended Learning Management for Undergraduate at
Muban Chom Bueng Rajabhat University

สมคิด ดวงจักร์

Somkid Duangchak

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

Muban Chom Bueng Rajabhat University, Thailand

E-mail: somkid08@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการการใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน 2) หาประสิทธิภาพของการใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนการใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน และ 4) ศึกษาความพึงพอใจการใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ มีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษามีความต้องการในการใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิต ได้แก่ ด้านบริบททั่วไป ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านปัจจัยกระบวนการ ด้านปัจจัยผลลัพธ์ ความสมบูรณ์ของ

*ได้รับบทความ: 17 เมษายน 2566; แก้ไขบทความ: 14 สิงหาคม 2566; ตอรับตีพิมพ์: 30 สิงหาคม 2566

Received: April 17, 2023; Revised: August 14, 2023; Accepted: August 30, 2023

เอกสาร ทักษะการสื่อสารของผู้สอนและทักษะการสื่อสารของนักศึกษา

2. ประสิทธิภาพของการใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.35/91.95 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

3. นักศึกษาที่ได้เรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ความพึงพอใจของนักศึกษาในการใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน; วิชาจริยธรรมและทักษะชีวิต

Abstract

The purposes of this research were to : 1) study the needs of Instructional document usage of ethic and life skills subject in Blended learning management 2) study the efficiency of Instructional document usage of ethic and life skills subject in Blended learning management 3) compare learning achievements before and after learning of Instructional document usage of ethic and life skills subject in Blended learning management and 4) study undergraduates' satisfaction towards usage of Instructional document usage of ethic and life skills subject in Blended learning management .The studied samples consisted of 30 undergraduates at Muban Chom Bueng Rajabhat University in the first semester of academic year 2565. The mean, standard deviation, and t-test for dependent sample were used for quantitative data analysis and content analysis for qualitative data.

The result of this research as follows:

1. Undergraduates have the needs in Instructional document usage of ethic and life skills subject in Blended learning management including general contexts, input factors, process factors, output factors, completeness of document and communication skills of instructors and students.

2. The efficiency of score of created exercise was 82.35/91.95 which was in accordance with the criteria of 80/80.

3. The undergraduates' achievement score of the posttest in Instructional document usage of ethic and life skills subject in Blended learning management was considerably higher than that of the pretest at a significance level of .05.

4. The satisfaction level of the under graduates' towards the Instructional document usage of ethic and life skills subject in Blended learning management was at a high level.

Keywords: Blended Learning; Ethic and Life Skills

1. บทนำ

ปัจจุบันปัญหาเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาได้เพิ่มความหนักใจให้ผู้บริหาร ครูอาจารย์ และผู้ปกครองเป็นอย่างมาก สภาพพฤติกรรมนักศึกษาโดยทั่วไปที่ก่อความไม่สบายใจแก่ครูอาจารย์ มีอยู่หลายรูปแบบ ตั้งแต่เรื่องเล็กน้อยไปจนถึงเรื่องใหญ่ เช่น การไม่ตั้งใจเรียน การหนีเรียน การแต่งตัวไม่สุภาพ การรวมตัวกันเป็นกลุ่ม ทำทางที่ไม่สุภาพและไม่เหมาะสมในที่ต่างๆ การพกพาอาวุธและยกพวกเข้าชกต่อยกัน การต้อนรับน้องใหม่ด้วยวิธีทารุณและโหดร้ายต่างๆ การแสดงความรักต่อกันระหว่างนักศึกษาชายหญิงในลักษณะที่ไม่เหมาะสม จากสภาพดังกล่าวแสดงถึงการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาอย่างน่าเป็นห่วง สมควรที่ผู้มีหน้าที่ให้การศึกษาหรือผู้ใหญ่ทุกคนในสังคมจะได้รับหาแนวทางแก้ไขปัญหาเหล่านี้ให้บรรเทาเบาบางลงให้ได้โดยเร็ว (จักรพันธ์ จันทรเจริญ, 2551) ทั้งนี้แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาผ่าน สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยจะให้ผลดีที่สุดเนื่องจากสถาบันการศึกษาจะใกล้ชิดกับนักศึกษาในวัยเรียนมากที่สุด และสามารถปลูกฝังหรือส่งเสริมให้นักศึกษาในหลายแนวทาง ได้แก่ การสอนแบบสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม การจัดกิจกรรมหรือจัดโครงการเพื่อส่งเสริมหรือปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมทั้งภายในมหาวิทยาลัยและร่วมกับหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย การทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีของอาจารย์และผู้บริหารของมหาวิทยาลัยในด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา (รุ่งนภา ตั้งจิตเจริญกุล และคณะ, 2560) และด้วยแนวความคิดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมดังกล่าว สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่จึงได้จัดทำรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการปลูกฝังและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในช่วงก่อนโควิด 19 จะจัดระบบในชั้นเรียน แต่ในช่วงที่มีการระบาดของโควิด 19 มหาวิทยาลัยต่างๆ ก็ได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การจัดการเรียนการสอนออนไลน์โดยใช้ โปรแกรมต่างๆ เช่น Microsoft teams, google classroom, google meet, zoom meeting เป็นต้น ในห้วงเวลาดังกล่าว หากจะมีการจัดการสอนในห้องเรียนก็เป็นเฉพาะในบางรายวิชาที่จำเป็นจริงๆ เท่านั้น แต่ต้องมีการจัดการสอนแบบเว้นระยะห่างที่เคร่งครัด ซึ่งต้องมีการขออนุญาตมหาวิทยาลัยเป็นรายวิชาๆ ไป รูปแบบการสอนจะระบบการสอนแบบออนไลน์ (online) และในชั้นเรียน (onsite) จากการศึกษาด้วยการสอนในสถานการณ์โควิด 19 ของสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น แสดงให้เห็นว่า มีการใช้ทั้งการสอนทั้งไลฟ์สดและ

แบบคลิปสอนในรูปแบบออนไลน์ มีปัญหาหลายประเด็นด้วยกัน คือ การสอนแบบออนไลน์มีปัญหาในด้านความมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน (รุ่งอรุณ กระแสร์สินธุ์ และคณะ, 2564, หน้า 237-252) และมีปัญหาที่สำคัญคือบทเรียนของอาจารย์ใช้ในการสอนออนไลน์ไม่ดึงดูดใจผู้เรียน เนื้อหาและบทเรียนในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์มีการวางแผนและจัดรูปแบบการสอนยังไม่เหมาะสมกับเนื้อหา ของรายวิชา และรูปแบบของการวัดผลและประเมินผลไม่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (มนัสนันท์ หัตถศักดิ์ และปิยวัฒน์ ดิลกสัมพันธ์, 2564) นอกจากนี้ ปัญหาการสอนในระบบออนไลน์ได้มีปัญหาในด้านเครือข่ายและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่เป็นปัญหามากที่สุดในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สรุปคือ มีปัญหาด้านสื่อเทคโนโลยีและเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และปัญหาด้านความพร้อมของผู้เรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (นรินทร์ นนทมาลย์ และคณะ, 2564, หน้า 61-73) แต่ก็ยังมีข้อดี คือเป็นวิธีการถ่ายทอดเนื้อหา รูปภาพ วิดีโอ การใช้สื่อหลายๆ ประเภท (Multimedia) ร่วมกับการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยี สมัยใหม่เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ทันสมัย สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตามความต้องการ ซึ่งการเรียนการสอนแบบออนไลน์มีความจำเป็นมากในปัจจุบัน เนื่องจากการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะทางด้านการสื่อสาร การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ การรู้เท่าทันสื่อ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Care, 2018) อีกทั้งการเรียนการสอนออนไลน์มีความยืดหยุ่นในเรื่องของเวลาและสถานที่ในการเรียน (สมัครสมร ภักดีเทวา และเอกนถน บางท่าไม้, 2564, หน้า 1-18) ดังนั้นรูปแบบการสอนแบบผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ในระบบชั้นเรียนกับการเรียนแบบออนไลน์จึงเป็นเรื่องที่หลายๆ มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการในช่วงหลังการระบาดของโควิด 19 เป็นต้นมา

การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) คือ การผสมผสานของระบบการเรียนรู้ กล่าวคือเป็นระบบการผสมผสานระหว่างนักศึกษา กับนักศึกษาในการจัดการเรียนรู้ แบบออนไลน์กับการเรียนในห้องเรียน โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ การจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ และการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน มีขั้นตอนที่สำคัญคือ 1) การวิเคราะห์และการวางแผนการจัดการเรียนรู้ 2) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม 3) การพัฒนาและการจัดการการเรียนรู้แบบผสมผสาน และ 4) การประเมินผล การเรียนรู้ กล่าวได้ว่า เป็นระบบการเรียนรู้ที่ช่วยในการสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเองผ่านการแนะนำของผู้สอน โดยผู้เรียนสามารถค้นคว้าหัวข้อที่ตนเองยังไม่เข้าใจหรือมีความสนใจมากเป็นพิเศษ ได้อย่างรวดเร็วผ่านสื่อการสอนออนไลน์โดยไม่ต้องรู้สึกกดดันเหมือนการเรียนรู้พร้อมกันกับผู้เรียนคนอื่นๆ นอกจากนี้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับแต่งความเร็วในการเรียนให้เหมาะกับตัวเองแล้ว การเรียนรู้แบบผสมผสานยังส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการเชื่อมโยงความรู้จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอกอีกด้วย ดังนั้นสื่อออนไลน์ที่ผู้สอนต้องมีการพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ในระบบผสมผสานและนำมาใช้ในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ได้แก่ เอกสารประกอบการสอนหรือเอกสารคำสอน ซึ่งเป็นผลงาน

ทางวิชาการประเภทหนึ่งแต่มีความสำคัญต่อการศึกษาตามหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ในฐานะเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ทั้งการเรียนการสอนในชั้นเรียนและการศึกษาด้วยตนเองของนักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป การเขียนเอกสารประกอบการสอนโดยทั่วไปมีหลักการเขียนเช่นเดียวกับการเขียนผลงานทางวิชาการประเภทตำราหรือ หนังสือ แต่แตกต่างกันในเรื่องขอบข่ายของเนื้อหา คือ ยึดคำอธิบายรายวิชาเป็นหลักและรูปแบบ ซึ่งมีแผนการเรียนรู้และกิจกรรมประกอบ จึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้หลังการยุติของโควิด 19 ระบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน จัดเป็นระบบที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ของการจัดการเรียนรู้ระบบหนึ่ง โดยที่ระบบดังกล่าว เป็นพัฒนาการที่ต่อยอดจากการจัดการเรียนการสอนออนไลน์โดยเน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนรู้ให้มีมากขึ้น มีการจัดการเรียนในชั้นเรียนปกติผสมผสานกับการเรียนออนไลน์ ซึ่งการเรียนในชั้นเรียนแบบปกติจะช่วยเสริมความเข้าใจในเนื้อหาที่ออนไลน์ไม่สามารถอธิบายได้ หรือนำกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานนี้ไปจัดการเรียนการสอนในลักษณะห้องเรียนกลับด้าน (Flip Classroom) เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามบริบทที่ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มเติมสื่อทางสังคม (Social Media) หรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี (สมัครสมร ภักดีเทวา และเอกนถน บางท่าไม้, 2564, หน้า 1-18) ประการสำคัญในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานได้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Tong, Uyen, and Ngan, 2022, pp. 1-14; Alsalhi et al., 2021, pp. 1-14)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญของระบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน และความสำคัญของการใช้เอกสารประกอบการสอนทั้งที่เป็นรูปเล่มและเอกสารอิเล็กทรอนิกส์หรือรูปแบบอื่นๆ ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จึงมีความสนใจต่อการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนในการเรียนรู้แบบผสมผสานที่เหมาะสมขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยออกแบบการสอนทั้งในชั้นเรียนและในระบบออนไลน์ผสมผสานกันให้สามารถเข้าถึงนักศึกษาได้ง่ายและไม่จำกัดเวลา สถานที่ และเพื่อช่วยให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนที่สูงขึ้น อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาอื่นๆ ในมหาวิทยาลัยต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการการใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของการใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนการใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้าน

จอมบึง

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจการใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยในชั้นเรียน ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในการเรียนรู้แบบผสมผสานของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงครั้งนี้ ผู้วิจัยมีแนวทางการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยมีตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย การใช้เอกสารประกอบการสอนในการเรียนรู้แบบผสมผสาน ความต้องการประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจในการใช้เอกสารประกอบการสอนวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในการเรียนรู้แบบผสมผสาน

2. เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ด้านความต้องการ 2) เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิต 3) แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิต และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการใช้เอกสารประกอบการสอนในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีต่างๆ และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการ ความพึงพอใจ การพัฒนาเอกสารประกอบการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ และวิทยานิพนธ์และดุขกัณิพนธ์จากสถาบันการศึกษาต่างๆ รวมถึงฐานข้อมูลต่างๆ ที่ให้บริการบนเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทยและต่างประเทศ

2. สร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (in depth interview) โดยผู้วิจัยได้มีการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ประมวลความรู้ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีต่างๆ มากำหนดเป็นประเด็นคำถามนำในการสนทนากลุ่มเพื่อรวบรวมความต้องการ ด้านความสมบูรณ์ของเอกสารประกอบการสอนองค์ประกอบของเอกสารประกอบการสอน และแบบฝึกหัด

2.2 ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถาม รูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม โดยที่ผู้วิจัยได้หาค่า

ดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงครายข้อ (Index of Item-Objective Congruency : IOC) (ประคองกรรมสูตร, 2542, หน้า 108) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้อคำถามตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 1.00 (ตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.0 ถือว่าข้อคำถามมีความเที่ยงตรง) โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

คะแนน +1 สำหรับข้อความที่แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

คะแนน 0 สำหรับข้อความที่ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

คะแนน -1 สำหรับข้อความที่แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.3 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปใช้ในการสนทนากลุ่ม

3. พัฒนาเอกสารประกอบการสอน มีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีต่างๆ และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิต จากเอกสารทางวิชาการ ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ วิทยานิพนธ์ และดุชนีนิพนธ์จากสถาบันการศึกษาต่างๆ รวมถึงฐานข้อมูลต่างๆ ที่ให้บริการบนเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทยและต่างประเทศ

3.2 ร่างเนื้อหาวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิต โดยมีการวิเคราะห์คำอธิบายในรายวิชาของเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

3.3 ผลิตเอกสารประกอบการสอนในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานแบ่งเป็นหัวข้อย่อย โดยครอบคลุมเนื้อหาตามจุดประสงค์รายวิชา

3.4 ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถาม รูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม โดยที่ผู้วิจัยได้หาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงครายข้อ (Index of Item-Objective Congruency: IOC) (ประคองกรรมสูตร, 2542, หน้า 108) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้อคำถามตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 1.00 (ตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.0 ถือว่าข้อคำถามมีความเที่ยงตรง) โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

คะแนน +1 สำหรับข้อความที่แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

คะแนน 0 สำหรับข้อความที่ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

คะแนน -1 สำหรับข้อความที่แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

3.5 ปรับปรุงเอกสารประกอบการสอนให้มีคุณภาพให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำเอกสารประกอบการสอนไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน โดยไม่มีการปรับปรุงในข้อคำถามใด

4. สร้างแบบทดสอบวัดความรู้ หรือแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีลักษณะเป็นแบบทดสอบ

คู่มือชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ และหลังการเรียนจำนวน 20 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน เป็นคำถามเพื่อวัดความรู้ของนักศึกษา โดยผู้วิจัยมีหลักการสร้างแบบทดสอบ ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ในด้านเนื้อหา วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบทดสอบ

4.2 ทำการวิเคราะห์เนื้อหา และวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของบทเรียนที่สร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบ 4 ตัวเลือก

4.3 นำแบบทดสอบวัดความรู้ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไข และผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขา รัฐประศาสนศาสตร์ ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำผลคะแนนการทดสอบที่ได้มาวิเคราะห์ หาค่าความยากง่าย (Difficulty หรือ ค่า P) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination หรือ ค่า r) ของแบบทดสอบแต่ละข้อ ถ้าถูกต้องจะให้คะแนน 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบจะไม่ได้คะแนน (0 คะแนน) แล้วนำมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยเพื่อแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้เทคนิค 50 เปอร์เซนต์ โดยแบบทดสอบที่ดีจะมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-1.00

4.4 ทำการคัดเลือกข้อสอบที่ดี ที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-1.00 มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson KR-20) แล้วนำแบบทดสอบที่มีคุณภาพแล้วไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่วางแผนไว้

4.5 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ มีจำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วยด้านลักษณะทั่วไปของเอกสาร ด้านความสมบูรณ์ของเอกสาร และด้านองค์ประกอบของเอกสาร มีการตรวจสอบคุณภาพด้าน ความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหา สาร และโครงสร้างของคำถาม รูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม โดยที่ผู้วิจัยได้หาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ รายข้อ (Index of Item-Objective Congruency : IOC) (ประคอง กรณสูต, 2542, หน้า 108) ได้ค่าดัชนี ความสอดคล้องทุกข้อคำถามตามเกณฑ์ที่กำหนด (ตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.0 ถือว่าข้อคำถามมีความเที่ยงตรง) โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

คะแนน +1 สำหรับข้อความที่แน่ใจว่าสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด

คะแนน 0 สำหรับข้อความที่ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด

คะแนน -1 สำหรับข้อความที่แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด

และผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขา รัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 30 คน ที่ไม่เป็นประชากรในการวิจัยเพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยได้ค่าความเชื่อมั่น 0.85

เกณฑ์ในการวัดความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ต (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2549, หน้า 70) คือ

ระดับ 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับความต้องการน้อยที่สุด

การแปลค่าของข้อมูลค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยได้แปลค่าและให้ความหมายของการแปลค่าหรือแปลผลของข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

คะแนน 4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

คะแนน 3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับมาก

คะแนน 2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนน 1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับน้อย

คะแนน 1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pre-test Post-test Design โดยมีลักษณะการวิจัย ดังนี้

กลุ่ม	Pre-test	Treatment	Post-test
ทดลอง	T_1	X	T_2

T_1 หมายถึง การทดสอบระหว่างเรียน (Pre-test)

X หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน

T_2 หมายถึง การทดสอบหลังเรียน (Post-test)

ในการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E1/E2 มีขั้นตอนคือ ผู้วิจัยได้ทดสอบก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อๆ ละ 1 คะแนน รวม 20 คะแนน และทดสอบหลังเรียน จำนวน 20 ข้อๆ ละ 1 คะแนน รวม 20 คะแนน และทำการคำนวณหาประสิทธิภาพ E1/E2 ตามเกณฑ์ 80/80

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณนั้น ผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์เสนอข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้อามาหาความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (Dependent t-test) และหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอน

โดยใช้สูตร (E1/E2) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

4. สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย เรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในการเรียนรู้แบบผสมผสาน สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. นักศึกษามีความต้องการในด้านลักษณะทั่วไปของเอกสาร ด้านความสมบูรณ์ของเอกสาร และด้านองค์ประกอบของเอกสาร ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านลักษณะทั่วไปของเอกสาร ประกอบด้วย การกำหนดเนื้อหา การใช้ภาษา การออกแบบเอกสารที่เหมาะสม มีรูปเล่ม ภาพประกอบ การนำเสนอ การกำหนดจุดประสงค์การสอน แผนการสอน แบบฝึกปฏิบัติพร้อมเฉลย และการประเมินผลที่เป็นไปตามหลักวิชาการ

1.2 ด้านความสมบูรณ์ของเอกสาร ประกอบด้วยเนื้อหาตรงกับความต้องการ เนื้อหาต้องเป็นปัจจุบัน สามารถปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้ รูปเล่มของคู่มือกะทัดรัด น่าสนใจ น่าอ่าน เอกสารทั้งรูปเล่มและรูปอิเล็กทรอนิกส์ มีความถูกต้องเหมาะสม มีเนื้อหาถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่าย การจัดลำดับเนื้อหา สอดคล้องเชื่อมโยงในทุกขั้นตอน ขนาด และรูปแบบตัวอักษรอ่านง่าย และเหมาะสม

1.3 ด้านองค์ประกอบของเอกสาร ประกอบด้วย มีการอ้างอิงถูกต้องตามหลักวิชาการ มีรูปแบบการพิมพ์ที่อ่านง่าย ลักษณะรูปเล่มที่ถูกต้องตามแบบวิชาการ และมีการ ปรับปรุง พัฒนาให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ด้านความต้องการการใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง นักศึกษามีความต้องการด้านบริบททั่วไปเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการจัดการเรียนรู้ทั้งในระบบออนไลน์และในระบบห้องเรียนที่เหมาะสม ด้านปัจจัยนำเข้าประกอบด้วยคุณลักษณะของผู้สอน คุณลักษณะของนักศึกษา และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านปัจจัยกระบวนการประกอบด้วยระบบการบริหารจัดการเรียนการสอน และระบบการส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา ส่วนปัจจัยผลลัพธ์ประกอบด้วยผลการเรียนรู้และความพึงพอใจของนักศึกษา ความสมบูรณ์ของเอกสารรูปเล่ม เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ บทเรียนออนไลน์ และทักษะการสื่อสารของผู้สอนและนักศึกษา

2. ผลด้านประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 82.35/91.95 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการใช้เอกสารประกอบการสอนในการเรียนรู้แบบผสมผสาน

จำนวน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์	E1/E2	เกณฑ์ที่กำหนด
30	82.35	91.95	82.35/91.95	80/80

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียนและหลังเรียนจากการใช้เอกสารประกอบการสอนในการเรียนรู้แบบผสมผสาน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t-test	sig
ระหว่างเรียน	30	16.47	1.00	-15.66	.000
หลังเรียน	30	18.39	.83		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานอยู่ในระดับมาก แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจการใช้เอกสารประกอบการสอนในการเรียนรู้แบบผสมผสาน ในภาพรวม

ความพึงพอใจในภาพรวม	$\bar{x}$	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านลักษณะทั่วไปของเอกสาร	4.34	0.28	มาก
ด้านความสมบูรณ์ของเอกสาร	4.21	0.30	มาก
ด้านองค์ประกอบของเอกสาร	4.27	0.35	มาก
รวม	4.27	0.31	มาก

5. อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นพบว่า มีประสิทธิภาพ 82.35/91.95 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 เพราะว่า เอกสารประกอบการสอนมีทั้งคู่มือและแบบฝึกหัดที่ทำให้นักศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการใช้ในระดับหนึ่ง และทำให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับและความสามารถของนักศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของ เตชธรร บงศ์บุตร (2565, หน้า 50-65) ได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเชิงรุก เรื่อง ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่สรุปว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเชิงรุก มีประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E1/E2) มีค่าเท่ากับ 81.04/80.30 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และยังสนับสนุนแนวคิดของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2554) ที่ว่าการทดสอบประสิทธิภาพ หมายถึง การนำสื่อหรือ ชุดการสอนไปทดสอบด้วยกระบวนการสองขั้นตอนคือ การทดสอบประสิทธิภาพใช้เบื้องต้น (try out) ไปและทดสอบประสิทธิภาพสอนจริง (trial run) เพื่อหาคุณภาพของสื่อตามขั้นตอนที่กำหนดใน 3 ประเด็น คือ การทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น การช่วยให้ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียน และทำแบบประเมินสุดท้ายได้ดี และการทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจ นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข ก่อนที่จะผลิตออกมาเผยแพร่เป็นจำนวนมาก และมีเนื้อหาหลักในด้านของการทดสอบประสิทธิภาพใช้เบื้องต้น เป็นการนำสื่อหรือชุดการสอนที่ผลิตขึ้นเป็นต้นแบบ (prototype) แล้วไปทดลองประสิทธิภาพใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแต่ละระบบเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของสื่อหรือชุดการสอนให้เท่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และปรับปรุงจนถึงเกณฑ์ รวมถึงการทดสอบประสิทธิภาพการสอนจริง หลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 16 ระบบการจัดการเรียนการสอนที่เป็นที่ต้องการของอาจารย์และนักศึกษา คือ ระบบการเรียนรู้แบบผสมผสานที่ผู้สอนต้องมีการปรับการเรียนการสอนคือการพัฒนาเอกสารการสอนให้สอดคล้องกับระบบดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Minhas et al (2021, pp. 1-11) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานที่มีประสิทธิภาพ: การรับรู้ของครูจากประเทศสหรัฐอเมริกาได้รับเอมิเรตส์ และสรุปว่า การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นการพัฒนาบทบาทของการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นชุมชนแห่งการปฏิบัติที่ไม่เป็นทางการ และเป็นเครื่องมือปรับปรุงประสิทธิภาพการศึกษา ในขณะที่สถานศึกษาต้องมีการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของสังคมให้การเรียนการสอนทุกระดับมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม มีการบูรณาการใน

การใช้ทั้งการเรียนรู้แบบเผชิญหน้า (face to face) และการเรียนรู้แบบออนไลน์ (online learning) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chan et al. (2022) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาหลักสูตรในระบบการเรียนรู้แบบผสมผสานด้านสังคมสงเคราะห์ในบริบทภาษาจีน ผลการศึกษาพบว่า ระบบการเรียนรู้แบบผสมผสานคือ มีการบูรณาการในการใช้ทั้งการเรียนรู้แบบเผชิญหน้า (face to face) และการเรียนรู้แบบเสมือนจริง (virtual learning) การออกแบบการเรียนรู้ต้องประกอบด้วยสื่อและกิจกรรมทั้งวิดีโอ ทัวร์เสมือนจริง เกมออนไลน์ และห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่แพร่หลายหลังการระบาดใหญ่ของโควิด 19

ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า เอกสารประกอบการสอนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมา เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนโดยการเอกสารประกอบการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยชุดีมา สัจจามันท์ และคณะ (2552, หน้า 98) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะบรรณารักษ์ห้องสมุด กันติชา แพงโสดา และสมทรง สิทธิ (2565, หน้า 27-37) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องหลักการออกแบบสื่ออย่างมืออาชีพ ด้วยวิธีการสอนแบบสาธิตร่วมกับบทเรียนออนไลน์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีผลสรุปตรงกันว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างนัยสำคัญทางสถิติ

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน พบว่า อยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีความหลากหลายในการเรียน มีความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนรู้ทั้งอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของจรัสวัฒน์ ไตรรัตน์ (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลการเขียนหนังสือราชการภาษาอังกฤษ โดยนักศึกษาสามารถศึกษาด้วยตนเอง อันประกอบด้วยเอกสารฝึกอบรมและซีดีคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รวมถึงการฝึกฝนอย่างใกล้ชิดจากผู้อบรม จากผลการวิจัยนักศึกษามีความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมทางไกล ซึ่งประกอบด้วยเอกสารการฝึกอบรมและซีดีคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประกอบการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่ระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tong, Uyen, and Ngan (2022, pp. 1-14) ได้สรุปแนวคิดของการเรียนรู้แบบผสมผสานว่า เป็นวิธีการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่รวมห้องเรียนแบบเห็นหน้ากันแบบดั้งเดิม (กิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญหน้า) เข้ากับกิจกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (กิจกรรมการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง) มีอัตราส่วนระหว่างการเรียนรู้แบบตัวต่อตัวและออนไลน์โดยมีเครื่องมือการเรียนรู้ที่หลากหลาย คือมีเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) ใช้ในบทเรียน มีการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม การนำเสนอ การเรียนรู้เพื่อความก้าวหน้า และกลุ่มสนทนาออนไลน์ จึงทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจมากกว่ารูปแบบอื่น

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เอกสารประกอบการสอนรายวิชา จริยธรรมและทักษะชีวิตที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมาสามารถนำเอกสารที่เป็นรูปเล่มไปแจกให้กับนักศึกษาเพื่อนำไปศึกษาเนื้อหาทั้งในชั้นเรียนและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง อีกทั้งสามารถจัดส่งไฟล์เอกสารให้กับนักศึกษาผ่านช่องทางต่างๆ ได้หลากหลาย นักศึกษาสามารถนำเนื้อหาบางบทไปปรับใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นๆ ได้

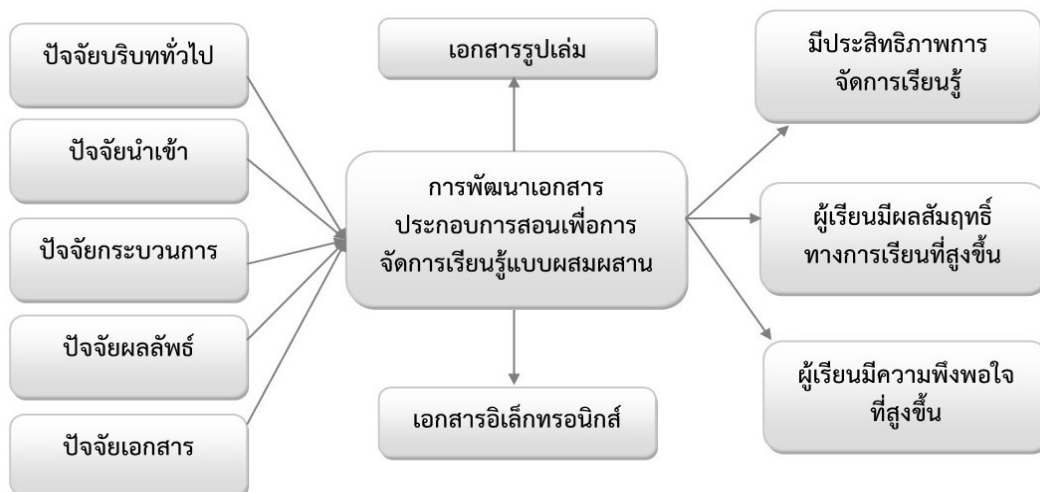
1.2 ผู้สอนสามารถนำผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชา จริยธรรมและทักษะชีวิตในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบได้ โดยสร้างสื่อหลักคือ เอกสารที่เป็นรูปเล่ม เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ และบทเรียนออนไลน์และสื่อประกอบอื่นๆ ที่จะช่วยให้นักศึกษาเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย และควรมีกิจกรรมหลักตามคำอธิบายรายวิชาในระบบชั้นเรียนเพื่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและทักษะชีวิตที่เด่นชัด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวกับการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิตในการเรียนรู้แบบผสมผสาน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) มาประยุกต์ใช้เป็นปัจจัยในการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนในรายวิชาจริยธรรมและทักษะชีวิต ในการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เมื่อได้เอกสารการสอนที่สมบูรณ์ จะทำให้มีเอกสารมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ในการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งนักศึกษามีผลการเรียนและความพึงพอใจที่สูงขึ้นตามลำดับ โดยมีผังมโนทัศน์องค์ความรู้ที่ได้รับ ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- กันติชา แพงโสดา และสมทรง สิทธิ. (2565). การพัฒนาความสามารถการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักการออกแบบสื่ออย่างมืออาชีพ ด้วยวิธีการสอนแบบสาธิตร่วมกับบทเรียนออนไลน์ของนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. วารสารสถาบันวิจัยพินิตกรรม, 9(2), 27-37.
- จรัสวัฒน์ ไตรรัตน์. (2555). การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลการเขียนหนังสือราชการภาษาอังกฤษ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จักรพันธ์ จันทรเจริญ. (2551). การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาโรงเรียนเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทย. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2554). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. เข้าถึงได้จาก <http://www.slideshare.net/hamidahprincess/ss-39686436>
- ชุติมา สัจจานันท์ และคณะ. (2552). การพัฒนาชุดการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน. (รายงานการวิจัย). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2549). เทคนิคการเขียนเค้าโครงวิจัย:แนวทางสู่ความสำเร็จ. นนทบุรี: ไทเนรมิตกิตอินเตอร์ โปรแกรสซีฟ.

- เดชาร บงศ์บุตร. (2565). การศึกษาเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเชิงรุก เรื่อง ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). *ครุสภาวีวิทยารักษ์: วารสารเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู*, 3(2), 50-65.
- นรินทร์ นนทมาลย์ และคณะ. (2564). การสำรวจปัญหาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของนิสิต. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*, 16(20), 61-73.
- ประคอง กรณสูตร. (2542). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนัสนันท์ หัตถศักดิ์ และปิยวัฒน์ ดิลกสัมพันธ์. (2564). การศึกษาสภาพปัญหา และความพึงพอใจในการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด19) ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 16(1), 202-213.
- รุ่งนภา ตั้งจิตเรเจริญกุล และคณะ. (2560). การศึกษาแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไทย. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*, 23(1), 147-167.
- รุ่งอรุณ กระแสสินธุ์ และคณะ. (2564). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น. *วารสารการบริหารนิเทศบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 7(8), 237-252.
- สมักรสมร รักดีเทวา และเอกนถน บางท่าไม้. (2564). การเรียนรู้ยุคใหม่กับการเรียนการสอนออนไลน์ในสถาบันอุดมศึกษา. *วารสารสุขโขทัยธรรมมาธิราช*, 34(1), 1-18.
- Alsathi, N. R., et al. (2021). Does Blended Learning Improve the Academic Achievement of Undergraduate Students in the Mathematics Course?: A Case Study in Higher Education. *EURASIA Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 17(4), 1-14.
- Care, E. (2018). *Twenty-first century skills: From theory to action*, In *Assessment and Teaching of 21st Century Skills*. Cham: Springer.
- Chan, T. M. S., et al. (2022). *Blueprint for Social Work Blended Learning Curriculum in the Chinese Context*. Retrieved from DOI: <https://doi.org/10.1177/10497315221137111>
- Minhas, W., et al. (2021). Establishing an Effective Blended Learning Model: Teacher Perceptions from the United Arab Emirates. *SAGE Open*, 11(4), 1-11.
- Tong, D. H., Uyen, B. P., and Ngan, L. K. (2022). The effectiveness of blended learning on students' academic achievement, self-study skills and learning attitudes: A quasi-experiment study in teaching the conventions for coordinates in the plane. *Heliyon*, 8(12), 1-14.